

Azbest: Dědictví minulosti, které může ohrozit zdraví

Azbest byl dříve stavebním hitem. Tento materiál fascinoval svou odolností vůči ohni, chemikáliím i opotřebením a nacházel uplatnění téměř všude – od střešních krytin a vzduchotechniky až po rozvody odpadu v bytových jádrech. Dnes už ale víme, že to, co se zdálo jako zázrak, může za určitých okolností přinášet závažná zdravotní rizika.

„I když je používání azbestu v Evropské unii dlouhodobě zakázáno, stále se s ním setkáváme ve starších budovách. Největší riziko nastává při rekonstrukcích a demolicích, kdy může dojít k uvolňování vláken do ovzduší,“ varuje Ing. Jiří Polis, Ph.D., ředitel odboru hygieny práce Krajské hygienické stanice Olomouckého kraje.

Zdravotní rizika, která nelze přehlížet

Problém s azbestem není na první pohled viditelný. Jeho vlákna jsou mikroskopická, takže je pouhým okem nezahlednete. Pokud se však dostanou do dýchacích cest, mohou působit devastující zdravotní následky. Nejčastěji jde o azbestózu, což je plicní fibróza, nebo mezoteliom – zhoubný nádor pohrudnice či pobřišnice. Riziko však nekončí u plic – *„studie dnes spojují expozici azbestu i s rakovinou hrtanu, žaludku a vaječnicků.“* doplňuje dr. Polis. Zrádnost azbestu spočívá v tom, že jeho zdravotní dopady se zpravidla projeví až po mnoha letech. Mezi expozicí a prvními příznaky nemoci může uplynout i několik desítek let.

Bezpečná likvidace na prvním místě

Pokud se chystáte odstranit azbest z vašeho domu, je nutné dodržovat přísná pravidla. Pro zaměstnavatele v současnosti platí povinnost ohlásit práci 30 dní předem krajské hygienické stanici, včetně podrobného popisu postupů. Lidé, kteří chtějí azbest odstranit svépomocí, musí práci oznámit stavebnímu úřadu a zajistit dohled odborníka nad jejím prováděním.

Hlavní zásady bezpeční likvidace:

- **Kontrolované pásmo:** Místo prací musí být vyznačeno, s přísným zákazem vstupu, jídla, pití či kouření.
- **Minimalizace prachu:** Před demontáží se používá enkapsulační postřik, který vlákna zafixuje.
- **Ochranné prostředky:** Každý, kdo s azbestem manipuluje, musí mít na sobě speciální oděv, rukavice, respirátor FFP2 nebo FFP3.
- **Šetrná demontáž:** Materiály se snažte nenarušit – neřezat, nebrousit ani jinak nepoškozovat např. lámáním, házením ze střechy apod.
- **Likvidace odpadu:** Azbestový materiál je nutné uzavřít do neprodyšných obalů, označit jako azbest a odvézt na speciální skládku.

Azbestové dědictví nám připomíná, že ani moderní materiály nejsou vždy bez rizika. Přísná pravidla pro práci s azbestem dnes sice nebezpečí výrazně omezují, přesto však hrozba úplně nezmizela. Likvidaci azbestu je nutné brát s maximální vážností. Každé nedodržení pravidel může ohrozit nejen zdraví těch, kdo s ním pracují, ale i lidí v jejich okolí. „*Buďte opatrní a v případě pochybností se vždy poradte s odborníky,*“ uzavřel dr. Polis.

Odstraňování střešní krytiny s azbestem s řádným použitím ochranných prostředků, foto: KHS.